

Tasasuuruisten terveydenhuollon asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen

SoTe 24.11.2021 § 141
49/02.09.00/2021

Valmistelija: Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten, p. 040 183 6444

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia osittaisuudistettiin 1.7.2021 alkaen.

Asiakkaalle maksuttomia julkisen terveydenhuollon palveluja (Asiakasmaksulaki 734/1992, 5 §) laajennettiin ja niitä ovat mm. hoitajakäynnit.

Tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon maksukattoon (683 €/kalenterivuosi) lasketaan mukaan

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut
- fysioterapiamaksut
- sarjahoidon maksut
- sairaalan poliklinikkamaksut
- päiväkirurgian maksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon ja laitospalvelu maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut
- kuntoutushoidon maksut

Maksukattoon sisältyvien julkisen terveydenhuollon palvelujen määrä laajenee 1.1.2022 lukien. Jatkossa maksukaton piiriin kuuluvat maksut

- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta hammasteknisiä kuluja lukuunottamatta;
- suun ja leukojen erikoisairaanhoidon hoitotoimenpiteistä (myös terveyskeskuksessa);
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta;
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta.

Vastaavat etäpalvelut kuuluvat myös maksukaton piiriin, kuten myös toimeentulotuesta maksettu asiakasmaksut.

Kun maksukatto on täyttynyt, saa asiakas maksukaton piiriin kuuluvat maksut pääsääntöisesti maksutta ja lyhytaikaisessa laitoshoidosta tai laitospalvelusta peritään ns ylläpitomaksuna enintään 22,50 euroa hoitopäivältä (2020-2021).

Sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen on mahdollista niissä tilanteissa, joissa asiakasmaksu heikentää asiakkaan toimeentulon edellytyksiä ja elatusvelvollisuuden toteutumista (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 11 §).

Asiakasmaksua alennetaan pääsääntöisesti vain sosiaalihuollon tulosidonnaisista asiakasmaksuista, kuten esimerkiksi kotihoito tai tehostettu palveluasuminen. Terveysdenhuollon osalta asiakasmaksua voidaan alentaa, kun kyseessä on tulosidonnainen maksu kuten pitkäaikainen laitoshoido, jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido.

Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan kunta voi päättää, että muitakin maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä.

Terveysdenhuollon tasasuuruiset asiakasmaksut

Mm. Helsingin, Naantalın ja Espoon kaupunki ovat päättäneet, etteivät ne alenna terveysdenhuollon tasasuuruisia asiakasmaksuja eikä niihin voi siten hakea alentamista. Näitä ovat useimmat maksukattoa kerryttävät terveyspalvelut, kuten pykälässä aiemmin jo mainittu, esimerkiksi:

- poliklinikkamaksut
- suun terveysdenhuollon maksut
- sarjahoitomaksut, kuten fysioterapia
- tilapäinen kotisairaanhoido, tilapäinen kotisairaalahoido

Terveysdenhuoltomenot perustoimeentulotuessa

Kela voi myöntää perustoimeentulotukea terveysdenhuoltomeneihin.

Vähäiset terveysdenhuoltomenot sisältyvät toimeentulotuen perusosaan, eikä niitä hyväksytä erikseen menoina. Tällaisia menoja ovat esimerkiksi ilman reseptiä ostettavat itsehoitolääkkeet, perusvoiteet, vitamiinit ja laastarit.

Perusosaan sisältyvien terveysdenhuoltomenojen lisäksi tiettyjä terveysdenhuoltomenoja voidaan hyväksyä myös muina perusmenoina:

- terveysdenhuollon asiakasmaksut
- julkisen terveysdenhuollon matkakulut
- suun ja hampaiden hoito
- silmälasit
- terveysdenhuollon asiakasmaksut
- Kela voi ottaa perustoimeentulotuessa huomioon sellaisia terveysdenhuollon maksuja, jotka ovat aiheutuneet julkisten terveysdenhuoltopalvelujen käytöstä Suomessa.

Julkisen terveysdenhuollon asiakasmaksuista voidaan hyväksyä Kelan myöntämässä toimeentulotuessa esimerkiksi:

- lääkärin ja hammashoidon maksut (esim. terveyskeskusmaksut)

- tilapäisen kotisairaanhoidon tai muun terveydenhuollon työntekijän suorittaman kotikäynnin maksut
- poliklinikkamaksut
- sairaalan potilasmaksut
- hoitoon liittyvän lääkärinlausunnon maksut
- julkisen terveydenhuollon fysioterapian maksut.

Lisäksi tarvittaessa täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen avulla kunnan sosiaalityöntekijän/ sosiaaliohjaajan on mahdollista auttaa asiakasta myös terveydenhuollon tasasuuruissa maksuissa, jos maksujen katsotaan vaarantavan asiakkaan omatoimista suoriutumista.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Sari Hellsten

Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveystoimintalautakunta päättää, ettei terveydenhuollon tasasuuruksia asiakasmaksuja alenneta eikä poisteta Jämsä-Kuhmoinen yhteistoiminta-alueella.

Hallintosääntöön lisätään, että johtava sosiaalityöntekijä tekee päätöksen sekä terveydenhuollon tasasuuruuksista että tulosidonnaisista asiakasmaksuista.

Päätös

Keskustelun aikana Teemu Kotilainen ehdotti Tuula Peltosen kannattamana, että tasasuuruksia asiakasmaksuja voitaisiin alentaa tai jättää perimättä.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, suoritettiin äänestys. Ne, jotka kannattivat alkuperäistä ehdotusta, ilmaisivat "jaa" ja ne, jotka kannattivat Teemu Kotilaisen ehdotusta ilmaisivat "ei". Alkuperäinen ehdotus sai kaksi (2) ääntä (Merja Lahtinen, Martti Kankkunen). Teemu Kotilaisen esitys sai seitsemän (7) ääntä (Tuula Peltonen, Mikko Hakala, Henna Hellstén, Reijo Himanen, Teemu Kotilainen, Karita Puttonen, Leo Värelä).

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena, että äänin 2-7 Teemu Kotilaisen esitys tuli lautakunnan päätökseksi.